

Sikkerhedsarbejde om bord i skibe

I denne pjeces kan du læse om sikkerhedsarbejde i skibe.

Pjecen fortæller om bestemmelserne i kapitel XIA i Meddelelser fra Søfartsstyrelsen A om sikkerhedsarbejde i handelsskibe, som skal findes om bord og være tilgængelig for alle besætnings-medlemmer.

Sikkerhedsrepræsentant

På passagerskibe vælges en sikkerhedsrepræsentant, hvor den fastsatte besætning incl. Skibsføreren er på 4 eller flere personer.

Når den fastsatte besætning incl. Skibsføreren er på 15 personer eller flere, skal der vælges en sikkerhedsrepræsentant inden for hvert driftsområde (dæk, maskine, catering). Hvis der i et driftsområde arbejder flere end 50 personer, skal der vælges to sikkerhedsrepræsentanter.

Når den menige besætning er alternerende (skibsassistenter), kan der vælges én sikkerhedsrepræsentant for dæk og maskine.

På lastskibe vælges en sikkerhedsrepræsentant, hvor den fastsatte besætning incl. Skibsføreren er på 4 eller flere personer. Når den fastsatte besætning incl. skibsføreren er på 15 personer eller flere, skal der vælges to sikkerhedsrepræsentanter blandt de driftsområder (dæk, maskine, kabys), hvor der arbejder flest personer.

Det er af stor betydning for et positivt resultat, at alle personer, der arbejder om bord, medvirker til, at sikkerhedsarbejdet fungerer og derved gør skibet til en sikker og sund arbejdsplads. Der er ikke pligt til at modtage valg som sikkerhedsrepræsentant.

Valg af sikkerhedsrepræsentant gælder i 2 år, og man kan godt genvælges.

Sikkerhedsgruppen

Skibsføreren skal for hver sikkerhedsrepræsentant udpege en arbejdsleder. Arbejdslederen udgør sammen med sikkerhedsrepræsentanten én sikkerheds-gruppe.

Sikkerhedsgruppen skal være med til at løse sikkerheds- og sundhedsproblemer i samarbejde med den daglige arbejdsleder.

Sikkerhedsgruppen er rådgivende i sikkerheds- og sundhedsmæssige spørgsmål for skibsføreren og for den der leder arbejdet, og skal arbejde for at løse skibets/driftsområdets sikkerheds- og sundhedsmæssige problemer.

Skibsføreren skal sørge for valg af sikkerhedsrepræsentanter og at alle får at vide, hvem der er medlem af sikkerhedsgruppen.

Opgaver og pligter

Sikkerhedsgruppen skal kontrollere:

- At arbejdsforholdene og arbejdet bliver tilrettelagt og udført sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.
- At stoffer og materialer kun anvendes ved arbejdsprocesser og metoder, der effektivt sikrer de beskæftigede mod ulykker og sygdomme.
- At der gives effektiv oplæring og instruktion.
- At redskaber og andre tekniske hjælpemidler m.v. er indrettet og anvendes på en sikkerheds- og sundhedsmæssig fuldt forsvarlig måde.

Sikkerhedsgruppen skal endvidere:

- Deltage inden for sit område i planlægningen af sikkerheds- og sundhedsarbejdet, herunder vurdering af sikkerheds- og sundhedsforholdene.
- Virke som kontaktpunkt mellem arbejdstagerne og sikkerhedsudvalget.
- Holde sikkerhedsudvalget underrettet om arbejdsmiljømæssige problemer.
- Forelægge eventuelle forslag til forbedringer for sikkerhedsudvalget.

Sikkerhedsgruppen skal imødegå risici i forbindelse med arbejdsmiljømæssige spørgsmål. Hvor risici ikke kan imødegås på stedet, skal gruppen indberette forholdet til skibsføreren.

Uddannelse og Viden

Medlemmer af sikkerhedsgruppen skal gennemgå et af Søfartsstyrelsen godkendt arbejdsmiljøkursus, i daglig tale kaldet ”§ 16-kursus”. Rederiet skal senest 4 uger efter valg af sikkerhedsrepræsentant og udpegning af arbejdsleder tilmelde dem et kursus. Dette gælder dog ikke, såfremt de i forvejen har gennemgået et sådant kursus, eller hvis en person fra samme driftsområde om bord kunne have været valgt eller udpeget.

I skibe, hvor den fastsatte besætning incl. Skibsføreren er 4 eller 6 personer, er der kun krav om én uddannet person om bord. Dette kan være skibsføreren.

Medlemmer af en sikkerhedsgruppe, der ikke har været på et § 16-kursus, skal modtage en godkendt undervisning om arbejdsmiljø, den såkaldte fjernundervisningspakke. Denne pakke erstatter ikke § 16-kurset, men er en slags ”her og nu løsning”, indtil man kan komme på kursus.

.

Rettigheder

Medlemmer af sikkerhedsorganisationen er beskyttet mod opsigelse, afsked eller anden forringelse af deres forhold på samme måde som tillidsmænd.

Sikkerhedsgruppen og sikkerhedsudvalget

Sikkerhedsgruppen skal virke som kontaktledd mellem de ansatte og skibets sikkerhedsudvalg samt holde udvalget underrettet om arbejdsmiljømæssige forhold. Denne kontakt med sikkerhedsudvalget er særlig vigtig på passagerskibe med flere sikkerhedsgrupper indenfor samme driftsområde, for at både sikkerhedsgrupperne og sikkerhedsudvalget kan løse deres opgaver på en tilfredsstillende.

Sikkerhedsudvalget og Søfartsstyrelsen

Søfartsstyrelsen vil ved syn om bord som hovedregel kontakte sikkerhedsorganisationen, herunder sikkerhedsrepræsentanterne. Sikkerhedsudvalget skal informeres om påbud, som Søfartsstyrelsen skriftlig har stillet.

Sikkerhedsudvalget

Sikkerhedsgruppen eller grupperne danner sammen med skibsføreren et sikkerhedsudvalg.

Ved flere end 3 sikkerhedsgrupper i passagerskibe med skiftehold danner 3 sikkerhedsrepræsentanter og 3 arbejdsledere sammen med skibsføreren et sikkerhedsudvalg.

Sikkerhedsrepræsentanterne repræsenterer de menige i sikkerhedsudvalget.

Opgaver

Sikkerhedsudvalget skal:

- Registrere arbejdsmiljøproblemer og rådgive besætningen, skibsledelsen og rederi ved løsning af arbejdsmiljømæssige spørgsmål.
- Planlægge, lede og koordinere sikkerheds- og sundhedsarbejdet om bord.
- Holde sig orienteret om de bestemmelser for sikkerhed og sundhed, der er fastsat for at beskytte arbejdstagerne om bord.
- Medvirke ved opstilling af principper for tilstrækkelig og nødvendig oplæring og instruktion tilpasset arbejdsforholdene om bord på skibet.
- Sørge for, at der føres en stadig kontrol med overholdelse af sikkerhedsforskrifter.
- Samarbejde med Søfartens Arbejdsmiljøråd.
- Sørge for, at årsagerne til ulykkestilfælde, forgiftninger og sundhedsskader og tilløb hertil undersøges og foranledige gennemført foranstaltninger, der hindrer gentagelser.

Spørgsmål vedrørende sikkerhed, herunder afvikling af båd- og brandøvelser, kan behandles i sikkerhedsorganisationen. Sikkerhedsudvalget skal have et fast dagsordenspunkt, hvor båd- og brandøvelserne evalueres.

Planlægning

Sikkerhedsudvalget skal deltage i planlægningen af sikkerheds- og sundhedsarbejdet om bord.

Dette indebærer, at sikkerhedsudvalget:

- Skal modtage alle nødvendige oplysninger af betydning for sikkerhed og sundhed om bord.
- Får adgang til at fremsætte forslag vedrørende sikkerhed og sundhed.
- Får rimelig tid til rådighed til at varetage deres pligter i sikkerhedsarbejdet.
- Får lejlighed til i arbejdstiden at erhverve sig den fornødne viden om eller uddannelse i sikkerheds- og sundhedsmæssige spørgsmål.
- Høres ved planlægning og indførelse af ny teknologi, der kan have konsekvens for sikkerhed og sundhed ved valg af udstyr, personlige værnemidler og tekniske hjælpemidler.
- Høres ved planlægning af indkøb og brug af stoffer og materialer.
- Høres forinden en eventuel henvendelse til Søfartens Arbejds miljøråd.

I skibe med mere end en sikkerhedsgruppe skal den relevante gruppe inddrages i planlægningen i nødvendigt omfang.

Møder

Sikkerhedsudvalget skal holde møde mindst én gang i kvartalet og hvis, der indtræffer alvorlige ulykker, alvorlige tilfælde af forgiftninger og andre sundhedsskader eller alvorlige hændelser, der kunne have medført ulykker eller sundhedsskader. For lastskibe med en besætningsfastsættelse på 4-6 kan møderne erstattes med rundering på skibet en gang i kvartalet og udfyldelse af et runderingsskema. Runderingsskemaer findes i forskriften og i branchevejledning coasterkit fra Søfartens arbejdsmiljøråd.

Ved møderne i sikkerhedsudvalget skal skibets tilsynsbog være til rådighed for udvalgets medlemmer.

Mødeindkaldelse

Ordinært møde indkaldes i god tid af formanden for sikkerhedsudvalget. Hvis mindst 2 medlemmer af udvalget fremsætter ønske om et møde, skal formanden indkalde til møde. Medlemmerne og de øvrige ansatte skal gøres bekendt med dagsordenen i god tid før mødet.

Forslag til dagsorden

Dagsorden for mødet kan med fordel indeholde følgende emner:

1. Gennemgang og godkendelse af sidste mødereferat.

2. Arbejdsmiljø
 - Dækket
 - stoffer og materialer
 - ergonomi
 - ulykkesrisici
 - Maskinen
 - stoffer og materialer
 - ergonomi
 - ulykkesrisici
 - Kabys/catering
 - stoffer og materialer
 - ergonomi
 - ulykkesrisici
 - Andet
3. Skibssikkerhed.
 - Evaluering af båd- og brandøvelser
 - Andet
4. Eventuelt.

Referat

Der skal udarbejdes skriftligt referat af alle møder, også ekstraordinære møder. Det er vigtigt, at det af referatet fremgår:

- Hvilke beslutninger der blev truffet.
- Hvem der skal sørge for, at beslutningerne bliver gennemført.
- Hvornår det skal være gennemført.

Referaterne skal udleveres til udvalgets medlemmer og gøres tilgængeligt for besætningsmedlemmerne om bord samt sendes til rederiet.